

יג ע"א-יד ע"ב. הממונים במקדש

המשנה מזכירה 15 תפקידים במקדש ואת שמות הממונים עליהם, והוזכרו דווקא ממונים אלו:
 א. מנו את הממונים הכשרים לשבח (והיו עוד ממונים, אך בני עלייה הם מועטים, והם המשובחים שבממונים).
 ב. מנו את הממונים שהיו באותו דור, והוזכרו לגנאי (כפי שבמשנה במסכת יומא (פ"ג מ"א) מנו את בית אבטינס לגנאי המופיעים אף במשנתנו, והראויים לשבח הינם בן קטין וחבריו (מנבו המלך, הילני המלכה וניקנור) שהוזכרו באותה משנה לשבח).

שם	תפקיד	פירוט
יוחנן בן פנחס	החותמות	המקריבים קורבנות הביאו את הבהמה מביתם ואת הנסכים: סולת, שמן ויין, רכשו בבית המקדש. את הכסף היו מביאים ליוחנן בן פנחס והוא בתמורה הביא להם שובר "חתום" כפי מה ששילמו.
אחיה	הנסכים	המקריבים לאחר שקיבלו שובר "חתום", קיבלו מאביה את הנסכים בפועל שעליהם שילמו אצל ממונה על החותמות.
מתיה בן שמואל	הפייסות (גורלות)	בבית המקדש היה עושים הכוהנים ארבעה גורלות בכל יום בחלקו של מי יפול עבודה זו או עבודה אחרת, ומתיה היה מלמד לכוהנים סדר הגורלות, או עורך אותם בעצמו.
פתחיה (מרדכי היהודי)	הקינין (זוג תורים או זוג בני יונה)	פתחיה זהו מרדכי היהודי, ונקרא שמו "פתחיה": א. שהיה פותח בדברים ודורשן. ב. היה מדבר בשבעים לשון (תנאי חובה בסנהדרין שיהיו לפחות שנים היכולים לדבר בכל לשון כדי לדובב את בעלי הדין והעדים, וכל השאר יודעים להבין בשבעים לשון). פתחיה היה חכם מאוד, והבין כוונות נסתרות של אנשים במעשיהם ודיבורם (כוונות האילמים במעשיהם לרמז היכן ניתן למצוא שעורים למנחת העומר, וכוונת הנשים בדיבורן - האם התכוונו בהבאת זוג עופות לקניי זבה (ואחד לחטאת ואחד לעולה) או לנדבה (ושניהם לעולה)).
בן אחייה	חולי המעיים	הכוהנים היו יחפים בבית המקדש, דבר שגרם להם להתקרר. היו אוכלים הרבה בשר מבשר הקורבנות, והיו שותים מים (שאסורים ביין בבית המקדש, ככתוב "וַיִּין וְשָׁכַר אֶל תְּשֻׁבָּה" (ויקרא יט, ט)) דבר שגרם להם לחולי מעיים מרובים. בן אחייה היה בקיא ביינות לדעת מהו יין טוב לעצירות כדי לפתוח את המעיים, ומהו יין טוב ליציאות מרובות כדי לסתום את המעיים (והיו שותים זאת לא בשעת המשמרת).
נחוניה	חופר שיחים	נחוניה היה חופר בורות כדי שלעולי הרגלים העולים לירושלים יהיו מים לשתות. נחוניה היה בקיא בסלעים, לדעת איזה סלע מוציא מים קרים או חמים, ועד כמה מגיע חום המים. <u>רבי אליעזר</u> : נחוניה לא נזהר כראוי, ומת בנו בצמא (נפרע הקב"ה דווקא מנחוניה, למרות שהיה צדיק. רבי אחא: מפני שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה. רבי יוסי: הקב"ה מטיל את אימת משפטיו על הקרובים לו, יותר מן הרחוקים).
גביני	כרוז	גביני היה מרכיז בכל בוקר בבית המקדש: "עמדו הכוהנים לעבודה, ולווים לדוכן, וישראל למעמדך". אגריפס שמע את קולו למרחק שמונה פרסאות ונתן לו מתנות הרבה.
בן גבר	נעילת שערים	[כפי ש"בן גבר" הכוונה לאדם, כך הכוונה כשציטט רב שילא את הנאמר במסכת יומא (כ ע"ב) "ולא היתה קריאת הגבר עד שהיתה עזרה מלאה מישראל" הכוונה לקריאה של אדם כפי שתירגם זאת רב לקהל, ולא כפי שרצה רב שילא לתקן את רב ולהסביר קריאת התרגול].
בבן בבי	הפקיע (פתילה)	כמות השמן למנורה היה חצי לוג שמן, ותפקידו של בן בבי להכין פתילות המתאימות ליום (עבות או דקות) כדי שיתאימו ליום ארוך בחורף ויום קצר בקיץ, ותהיה המנורה דלוקה יפה כל הזמן.
בן ארזה	הצלצל (מצלתיים)	בהקרבת קורבן התמיד טרם התחילו לנסך, הניף הסגן בסודרין, לסמן ללווים להתחיל לזמר, בן ארזה היה מקיש בצלצל ואז הלווים התחילו לזמר בכליהם (תמיד לג ע"ב).
הוגרס בן לוי	השיר (לפתוח ולסיים)	<u>רבי אחא</u> : נעימה יתרה הוגרס היה יודע. הוגרס היה מנעים קולו בזמר, וכאשר שם אגודלו בתוך פיו היה מוציא בקול חזק מיני שיר, עד שהיו אחיו הכוהנים נרתעים מעוצמת הקול.
בית גרמו	לחם הפנים	אומנות מיוחדת הייתה אפיית לחם הפנים, שלא יתעפש במשך השבוע (בשבת היו הכוהנים מחליפים את לחם הפנים בלחמים חדשים, ואוכלים את הלחמים הישנים), ושדפנות הלחם לא ישרו בעת רדיית הפת מהתנור (לחם הפנים צורתו כמין תיבה פרוצה (האות ח"ת הפוכה)). והיו אופים את הלחם בתוך דפוס ברזל, וכשהיה אפוי כל צורכו היו רודים את הלחם החוצה, ודרשו על עבודתם דמים מרובים. עד שהביאו חכמים מאלכסנדריה שהיו מוצאים את הלחם מהדפוס בעודו בתנור, ורודים אותו בלי הדפוס, ולא היו בקיאים לרדות כשהלחם היה אפוי כראוי, ולכך הלחם היה מתעפש. הבינו חכמים שהקב"ה נתן חוכמה דווקא בבית גרמו לעשות שהלחם לא יתעפש כדי שדווקא הם יאפו אותה, אך לא הסכימו בית גרמו להמשיך במלאכת אפיית הלחם עד שכפלו להם שכרם (24 מנה במקום 12. רבי יהודה: 48 מנה במקום 24). בית גרמו הסבירו לחכמים שאין הם מלמדים מלאכה זו, כי הם יודעים במסורת מאבותיהם שיחרב הבית, ואין הם רוצים שעובדי ע"ז יעשו כזה לחם משובח לפני אלילים. הוזכרו לשבח שמעולם לא האכילו את בניהם בפת נקייה (אלא אכלו פת קיבר) שלא יגידו אחרים עליהם שמלחם הפנים הם אוכלים.
בית אבטינס	הקטורת	אומנות מיוחדת הייתה הכנת הקטורת, להכינה כראוי, ושעשן הקטורת יעלה כעמוד ורק בהגיעו לתקרה ירד, ודרשו על עבודתם דמים מרובים. עד שהביאו חכמים מאלכסנדריה שהצליחו להכין את הקטורת, אך לא ידעו איזהו העשב שגורם לכך שהעשן עולה יפה, והעשן שלהם מיד היה מתפזר ויורד. וכמעשה בית גרמו הבינו חכמים שזהו רצון הקב"ה, אך הם לא הסכימו לחזור לעבודתם, וכפלו להם שכרם. והסבירו שאין מלמדים מחשש עבודה זרה (ואף נשבעו שלא יגלו לשום אדם זהות הצמח המיוחד). הוזכרו לשבח שמעולם לא יצאו נשותיהם מבושמות, ואף היו מתנים זאת קודם הנישואים עם האישה שלא תתבשם, שלא יגידו אחרים עליהם שממעשה הקטורת הם מתבשמות. לאחר שזקן אחד מבית אבטינס מסר את מגילת סוד הקטורת לרבי עקיבא, כי לא רצה להעביר לאחיו הכוהנים שלא היו הגונים, זלגו עיניו של רבי עקיבא דמעות ואמר שכעת מוכח שטענתם אמת, שאכן לא רצו להעביר את סוד הקטורת לשאינם הגונים (אפילו לבני משפחתם), ולא מפני שרצו ממון על עבודתם.
אלעזר פנחס	הפרוכת המלביש	בכל חצי שנה היו מחליפים את הפרוכת מפני הזאת הדמים, ואלעזר היה אחראי למנות אורגים. פנחס היה אחראי להלביש את הכוהן הגדול, בבגדים נאים ומהודרים (ושילם ממון רב שר אחד עבור מומחה כזה).